

Ministerie van Financiën
Inspectie der Rijksfinanciën
Sectie SZW/RESO
Aan secretaris van de Werkgroep 'op afstand van de arbeidsmarkt'
T.a.v. mevrouw A.M.J. van Zundert
Postbus 20201
2500 EE 's-GRAVENHAGE

Utrecht, 12 februari 2010

Onderwerp: Heroverwegingen
Onze ref.: 100119

Geachte mevrouw Van Zundert,

bezoekadres
Verenigingsbureau
Divosa
Oudenoord 174
3513 EV Utrecht

postadres
Postbus 407
3500 AK Utrecht

telefoon
030-233 2337

fax
030-233 3726

website
www.divosa.nl

e-mail
paas@divosa.nl

Op 26 november 2009 spraken wij met elkaar over de werkgroep heroverwegingen "op afstand van de arbeidsmarkt". Ik heb enkele ideeën aan u voorgelegd vanuit de uitvoeringswereld van gemeenten. Ik voel mij als voorzitter van Divosa door u uitgenodigd een eerste uitwerking van deze ideeën aan uw werkgroep voor te leggen.

Ik denk dat er op verschillende terreinen veel te verdienen valt met een aanpassing van de regelingen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, zoals wij bijgaand voorstel beschrijven. Een regeling die tenminste de WWB, WSW en Wajong vervangt. Uitgangspunt van de nieuwe regeling is dat *iedereen naar vermogen moet kunnen meedoen* en dat *inzet wordt beloofd*.

Winst zit in:

- *Meer mensen laten participeren*. Eén regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt geeft betere kansen op werk voor mensen die niet in staat zijn op eigen kracht hun salaris voor een werkgever terug te verdienen of op een andere manier te participeren. Het maakt bovendien een einde aan een onterecht onderscheid tussen groepen met een verschillende achtergrond, die in hun afstand tot de arbeidsmarkt niet sterk van elkaar verschillen;
- *Kosten besparen*. Eén regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt biedt betere kansen om kosten te besparen en maatschappelijke baten te genereren.

We hebben daar een viertal afwegingen bij gemaakt:

1. *Versoberen van bestaande uitkeringen levert ongetwijfeld geld op*, maar het is een politieke keuze over de hoogte van de uitkering, de duur en de omvang van de doelgroep.
Wij voegen daar een signaal vanuit de uitvoering aan toe: het draaien aan één of meerdere van deze drie knoppen zorgt voor mogelijke weglekeffecten. Een versobering zorgt voor onbedoelde maatschappelijke bijeffecten en te verwachten kostenstijging op andere terreinen, zoals schuldhelpverlening, gezondheid, veiligheid en leefbaarheid.
2. *Inzetten op het verhogen van arbeidsparticipatie levert besparingen op*. Van "werk boven inkomen" naar "meedoen naar vermogen". Daar hoort ook belonen van inspanning bij. Inzetten op hogere arbeidsparticipatie zal op langere termijn (maatschappelijk) rendement opleveren. Meer mensen aan het werk en minder mensen in de uitkering. Hier liggen baten op het gebied van sociale zekerheid, maar indirect ook op andere terreinen zoals welzijn, gezondheid en sociale cohesie. Een *korting op het participatiebudget* heeft nadelige gevolgen voor de doelstelling van het kabinet om de arbeidsparticipatie van de beroepsbevolking te verhogen en om

mensen maatschappelijk te laten meedoen. Ons advies: zet geen prikkel op gemeenten om te kiezen voor reïntegratie van mensen die nog wel relatief makkelijk aan het werk komen. Dat is louter korte-termijn "winst".

- 3 *Met minder uitvoeringsorganisaties en vereenvoudiging van regelingen in combinatie met een gecentraliseerde uitkeringsbetaling is een flinke besparing mogelijk:*
- Maak volgens ons voorstel in de bijlage bij deze brief één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt voor de begeleiding van mensen richting participatie en werk en vervang zo ten minste de aparte regelingen WAJONG, WSW, WWB (zie bijlage).
 - Maak de veelheid aan gemeentelijke minimaregelingen overbodig, en breng de uitvoeringslasten hier mee omlaag. Dat kan bijvoorbeeld met een landelijke toeslag via de Belastingdienst voor huishoudens met een minimuminkomen. Of heroverweeg een hernieuwde invoering van categoriaal gemeentelijk armoedebeleid.
 - Onderzoek de consequenties van centralisatie van de uitkeringsbetaling. Bereken de mogelijke opbrengst van het wegvallen van taken bij gemeenten tegenover de kosten die gemeenten doorbelast krijgen van een landelijk betalingskantoor als de SVB of UWV.
 - Een mogelijk alternatief voor de centralisatie van de uitkeringsbetaling is een systeem van bruto-uitkeringsbetaling door gemeenten, net als alle andere inkomensbronnen. (Het nadeel hiervan is, dat de overheid zich verplicht heeft het netto sociaal minimum te garanderen).
- 4 De onder het vorige punt 3. genoemde voorstellen hebben de voorkeur boven een algemene *taakstelling van 20% op lokale efficiency in de uitvoering van de sociale zekerheid*. Ik denk dat dit een utopie is: de uitvoeringskosten zijn hier voor simpelweg te gering in relatie tot de totale uitgaven. In de afgelopen jaren zijn er al de nodige efficiëntiekortingen geweest, zoals bijvoorbeeld bij de invoering van de WWB, bij de vorming van Werkpleinen en de WIJ. Er is extra gekort op gemeentelijk budget bij de invoering van de WMO en de overheveling van AWBZ-taken naar gemeenten. De meeste efficiency winst is naar ons oordeel al geboekt, zeker nu de vraag naar gemeentelijke dienstverlening als gevolg van de oplopende werkloosheid alleen maar toeneemt.

Ik hoop dat onze bijdrage en het voorstel "Een regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt" bij kan dragen aan uw werkgroep. Ik wens u in elk geval succes met de uitwerking van uw advies,

Met vriendelijke groeten,

René Paas
Voorzitter Divosa